

<<< Natrag

Datum objave: 2.12.2013 Rubrika: Rijeka

PROF. DR. PERO LUČIN REKTOR SVEUČILIŠTA U RIJECI O INICIJATIVI PRIPOJENJA KBC-a RIJEKA SVEUČILIŠTU

PAMETNA SPECIJALIZACIJA

Novu je bolnicu već odavno trebalo započeti

Imamo tradiciju, sustav, imamo koncentraciju ljudi, razvijamo projekt centra za translacijsku medicinu, nabavljamo opremu od EU. U tom kontekstu vidimo spajanje s KBC-om što podrazumijeva početak stvaranja Sveučilišne bolnice. Ono što je cilj je napraviti jaki centar znanja u području medicine koji se naslanja na pametnu specijalizaciju i povezati se sa zdravstvenom industrijom koju treba ojačati

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ, snimio Silvano JEŽINA

Iako u Hrvatskoj ne postoji takva praksa spajanje Sveučilišta u Rijeci i KBC-a Rijeka kojim će KBC postati sveučilišna sastavnica prema mišljenju rektora prof. dr. Pere Lučina nužno je, jer Hrvatska ima hibridni model koji je neefikasan i u zemljama Europske unije ne postoji. Za potez pripajanja zeleno je svjetlo dao i Senat riječkog Sveučilišta, a pojašnjavajući razloge zbog kojih je sadašnji sustav neodrživ rektor ističe kako se radi o modelu u kojem je jedan dio sustava pod jednim ministarstvom, a drugi dio pod drugim ministarstvom i to se isprepliće na način da su 300 djelatnika KBC-a zapravo zaposlenici Sveučilišta.

– Na neki način Sveučilište gostuje u KBC-u s 300 ljudi i logično je da KBC, odnosno Sveučilišna bolnica bude dio Sveučilišta, jer to je praksa koja svugdje u Europskoj uniji postoji, osim u Sloveniji i Litvi. Ne samo u EU nego i u svim zapadnim naprednim sustavima. Ovdje nije riječ samo o KBC-u, jer imamo i druge nastavne baze Sveučilišta, kao što je bolnica u Lovranu ili Thalassotherapie u Opatiji. Sada uz Medicinski fakultet, imamo i Fakultet za zdravstvene studije koji je u procesu formiranja, imamo Odjel za biotehnologiju, Odsjek za psihologiju, a KBC je nastavna baza i tih sastavnica Sveučilišta. Čini nam se nužno da idemo tim procesom pripajanja. Ono što treba biti misija Sveučilišta je pitanje regionalnog razvoja i pitanje pametne specijalizacije. Koncept pametne specijalizacije je politika EU, a pametna specijalizacija se vrlo tvrdo oslanja na politike regionalnog razvoja. Radi se o tome da se od svih europskih regija traži da pametno promišljaju svoj razvoj, a to pametno specijaliziranje podrazumijeva povezivanje poduzeća i javnih institucija s centrima znanja. Taj centar znanja u Rijeci je Sveučilište. Kako bi se razvoj temeljio na istraživanju potrebno je maksimalno koristiti resurse javnih institucija i u to uključiti poduzeća. Mi moramo naći što je to pametno što ćemo raditi i razvijati gospodarstvo regije, i to na način da smo vidljivi u cijeloj Europi kao mjesto izvrsnosti u kojem postoji pametna specijalizacija za ono za što imamo dovoljno snage i znanja. Nositelji toga su Sveučilišta, a cijeli proces organiziraju regije.

Zdravstvena industrija

To znači da je pametna specijalizacija za nas zdravstvo?

– Ono što mi vidimo kao jedan od bitnih segmenata pametne specijalizacije je zdravstvena industrija. O njoj smo počeli pričati i Primorsko-goranska županija je zauzela svoj stav. Zdravstvena industrija podrazumijeva daleko više od onoga o čemu se do sada pričalo pod pojmom zdravstvenog turizma. Neki od segmenata te zdravstvene industrije su se već razvili, a to su pokazali naši poduzetnici u zdravstvu. Ono što je bitno je da to treba dignuti na skalu 10, 20 ili 100 puta više gdje se zapošljava jako veliki broj ljudi. Imamo tradiciju, sustav, imamo koncentraciju ljudi, razvijamo projekt centra za translacijsku medicinu, nabavljamo opremu od EU. U tom kontekstu vidimo spajanje s KBC-om što podrazumijeva početak stvaranja Sveučilišne bolnice, jednog dugog procesa koji se prvenstveno odnosi na način rada, specijaliziranje u pojedinim segmentima u kojima možemo biti centar izvrsnosti, barem Jugoistočne Europe. To podrazumijeva znatno veće ulaganje u istraživanja, za to treba institucijski okvir, a taj proces sa spajanjem tek počinje. Ono što je cilj je napraviti jaki centar znanja u području medicine koji se naslanja na pametnu specijalizaciju i povezati se s industrijom koju treba ojačati. Zbog toga smo kao Sveučilište ušli u zdravstveni klaster na razini Hrvatske, a s druge strane da sve to možemo treba nam nova bolnica koja će se graditi iz državnog proračuna. Što se pak dijela pametne specijalizacije tiče želimo se boriti za financiranje kroz strukturne fondove, jer oni su konstruirani upravo zbog toga. Radi se o tisuću milijardi eura koje stoje na raspolaganju i mislimo da možemo izboriti svoj dio kolača. Naravno iza toga slijedi organizacija koja podrazumijeva čim bolje i pametnije korištenje resursa koji je na raspolaganju. Primjerice mi imamo 12 informatičkih službi na Sveučilištu, a KBC jednu i kada bi se to spojilo imali bi jednu puno funkcionalniju informatičku službu i daleko više snage. Isto tako, i druge segmente treba ujedinjivati. Jedan od njih je i jačanje centra za EU projekte.

Dva sustava, dva ministarstva

Međutim radi se o dva potpuno odvojena sustava pod različitim ministarstvima, a s obzirom na to da Hrvatska takvu praksu ne poznaje koliko je spajanje izvedivo u postojećim zakonskim okvirima?

– To u biti nitko ne zna. Ne postoji zakonsko rješenje koje to

I kupnja Ri TV-a je pametna specijalizacija

Priipojenje KBC-a Sveučilištu za hrvatske je pojmove netradicionalan korak jednog sveučilišta. Međutim, riječko je Sveučilište već radilo takve korake. Kupili ste Ri TV i preuzeli više od dva milijuna duga. Je li dug otplaćen?

– Još ne, ali napredujemo. Većina dugova su dugovi prema državi. Očekujemo i postigli smo neke dogovore da nas država podrži. Prema Ri TV-u smo išli iz one naše javnoodgovorne pozicije. Nismo mogli prihvatiti da 15 ljudi ostane bez posla, a da mi vidimo šansu

onemogućava, a niti zakonsko rješenje koje to potiče. Iako se u Zakonu o znanosti i visokom obrazovanju pokušalo to riješiti još 2003. godine, nije se uspjelo zbog jakih otpora, prije svega u Zagrebu. Ono što je bitno je da je Sveučilište je državna institucija, kao i KBC. Država može odlučivati što će sa svojim institucijama. U segmentu dva odvojena ministarstva ne vidim veliki problem. Općenito vidim problem funkcioniranja cijelog sustava. Bolnica mora osigurati liječenje, a Sveučilišna bolnica mora pored toga i istraživati i održavati nastavu sa studentima. To i sada postoji, istraživanje i nastavu financira Ministarstvo obrazovanja, s tom razlikom da ta dva sustava sada nisu povezana. Treba ih preklopiti i izvući maksimum iz toga. Dakle, to baš nije izgovor da odustanemo od jednog takvog projekta.

Znači li to i ulaganje u postojeće objekte KBC-a?

– Riječki KBC nije održiv. Sve treba renovirati, ali naša iskustva koja imamo s renoviranjima starih sveučilišnih prostora po četvornom metru košta 1.500 eura, dok je gradnja Kampusa koštala u prosjeku tisuću eura po četvornom metru. Dakle, imamo prostor koji će biti skup i nefunkcionalan. Uz to zaboravlja se da je 2018. blizu i da je pitanje energetske učinkovitosti nešto što nas čeka. Ukoliko bismo išli ulagati u stare prostore i pokušali ih učiniti energetske učinkovitima to bi još više koštalo.

»Čisti računi«

Dakle, ne pristajete ni na što drugo osim nove bolnice o kojoj se godinama priča, ali se ništa ne događa?

– Hrvatska je opterećena problemima. Osobno ne bih nikada vodio politiku restrikcija nego investiranja, to bi puno brže punilo proračun, ali Hrvatska nije iskoristila šanse. Novu je bolnicu već odavno trebalo započeti. Sada se traži način kroz model javno-privatnog partnerstva. Međutim kroz taj model se ne može raditi pametna specijalizacija. Ona zahtijeva »jurišanje« na Bruxelles.

Ali ipak se još uvijek ništa ne pokreće.

– Istina. Sve sporo ide. Sve je pitanje kako se na to gleda, kao na potrošnju ili kao na razvojnu investiciju. Za sada imam samo informaciju da to ide kroz model javno-privatnog partnerstva i da gradnja kreće iduće godine.

Kada se već spominju ekonomski aspekti, treba li Sveučilištu sastavnica koja je u financijskim problemima?

– U KBC-u su naši sugrađani, naše kolege. Ako meni malo bolje ide onda se moram brinuti malo bolje o susjedu i kolegi, tim više što smo već sada isprepleteni. Mislim da se Sveučilište mora brinuti o KBC-u. Naravno, to ne podrazumijeva preuzimanje dugova, kao ni miješanje financija. Tako nije unutar Sveučilišta ni u ovom trenutku, jer imamo sastavnica koje jako dobro stoje, a i one koje malo lošije stoje. Uvijek će postojati taj model »čistih računa«, onaj tko može održati svoje poslovanje se razvija, a onaj tko ne može se restrukturira. Dakle, spajanje KBC-a i Sveučilišta neće dovesti do stvaranja jednog računa.

Politička volja

Kakva je pozicija pacijenata u cijeloj toj priči?

– KBC ne rješava pitanje pacijenata, to je dio pitanja državnog sustava. Imali mi KBC ili Sveučilišnu bolnicu to se teško može mijenjati, ali ono što je za građane dobro je naprednija zdravstvena usluga po koju neće morati ići u Zagreb ili inozemstvo, već to mogu ostvariti u svom gradu.

Spajanje s KBC-om prvenstveno ovisi o političkoj volji.

Imate li saznanja kako ta ideja kotira?

– Razgovarao sam s »riječkim« ministrima, gradonačelnikom, županom, ravnateljem KBC-a, kolegama i svim dekanima. Dugo se razgovaralo o tome, a jedino županu baš nije posve pravo. Međutim, treba naglasiti da je početak priključivanja KBC-a Sveučilištu tek početak cijelog procesa pametne specijalizacije.

Zbog čega županu Komadini nije pravo?

– Nismo dovoljno razgovarali o tome.

Za sada imate samo podršku Senata. Koji su daljnji koraci u tom procesu?

– Odluku Senata treba poslati KBC-u na očitovanje, a ukoliko se složte krećemo u proces. To podrazumijeva izradu elaborata o priključivanju, što zapravo znači nacrt projekta Sveučilišne bolnice. Kada bi bili idealni uvjeti i kada bismo imali puno novca taj bi se projekt odvijao barem pet godina, ako ne i više.

A u ovakvoj situaciji?

– Nadam se da neće biti tako loše i da ćemo priliku da se možemo boriti za novac Europske unije iskoristiti.

da se taj projekt može razviti. Taj je projekt jedan od segmenata pametne specijalizacije koji mislimo da treba razvijati. Radi se o produkciji medijskih, kulturnih i zabavnih sadržaja. Imamo puno kreativnih ljudi koje odškoluje i njihov početnicijal potrošimo na poslove koji to ne trebaju i ne dajemo im nikakvu priliku da se oprobaju. Televizija je jedan od segmenata u kojem naši studenti i profesori imaju prostor za mogućnost produkcije sadržaja. Također jedan od bitnih sadržaja koji se tako mogu plasirati su i sadržaji cjeloživotnog obrazovanja, a računamo da se ti sadržaji mogu plasirati i u druge dijelove Jugoistočne Europe. Sve to postaje mala industrija. Svi govorimo o zapošljivosti studenata, Bolonji, o promjeni studijskih programa, a svi nam govore da nam se studijski programi nisu promijenili, jer studenti i nakon završetka studija moraju učiti kako raditi. To je prilika za društveno-humanističku i umjetničke studije.

Jeste li uspostavili novu kadrovsku strukturu Ri TV-a?

– Na tome još radimo. Za sve projekte koje pokrećemo na Sveučilištu nastojimo da budu samoodrživi. Investira se godinu ili dvije, a onda se projekt dalje sam razvija. Tako računamo i s televizijom. Nije nam cilj da televizija bude dio sveučilišnog proračuna i da troši državni novac, već da sama doprinosi, a za to trebamo partnere i tražimo ih. Želimo razviti i malu industriju produkcije i zabave.

Želimo i NK Orijent

Priča se da želite kupiti i NK Orijent? Još jedan netradicionalan iskorak?

– O Orijentu smo razgovarali. O tome treba razmišljati u kontekstu sveučilišnog sporta, ali treba vidjeti kako zatvoriti financijsku konstrukciju. Održavanje Orijenta košta od 700 do 800 tisuća kuna. Ukoliko se osmisli način da se ostvare ti prihodi onda se može razgovarati o tome. Orijent je igralište koje se nalazi pet minuta od kampusa. Bilo bi besmisleno imati dva nogometna igrališta na pet minuta udaljenosti.

Dio akademske zajednice kaže da od Sveučilišta radite koncern koji donosi novac.

– Volio bih da je tako, ali daleko smo od toga. Sva sveučilišta koja se razvijaju moraju ostvarivati prihode, a od čega će se ostvarivati prihodi pitanje je strukture organizacije, ako ne i strukture na državnoj razini. Sveučilišta se prvenstveno moraju boriti za istraživačka sredstva. Smatram da svoja istraživanja trebamo prilagoditi okolini, a industrija nisu samo brodovi, već i zdravstvo, zabava i produkcija.

Nema govora o netransparentnosti

Pitanje transparentnosti rada Rektorata svako toliko se otvara u javnosti, a uglavnom se odnosi na zatvorenost sjednica Senata. Mislite li

da radite transparentno?

– Što se tiče zatvorenosti Senata to nije samo moja odluka. Unutar Sveučilišta postoji interni Share-Point portal i svi djelatnici i studenti mogu pristupiti portalu. Tamo se nalaze svi materijali, sve naše odluke. To razvijamo i na taj način vidimo transparentnost.

Članovi Senata predstavljaju svoja vijeća i mogu, odnosno trebaju, ih detaljno informirati o bilo kojoj točki dnevnog reda.

Ali činjenica je da je dio akademske zajednice i dalje nezadovoljan i tvrde da im informacije stižu na kapaljku?

– Ljudi se još nisu navikli na portalski način komuniciranja. Samo je pitanje hoćemo li sjednicu Senata otvoriti prije ili nakon što je gotova. Svi zapisi sa Senata dostupni su svim zaposlenicima i studentima. Mediji dobiju dnevni red Senata i mogu razgovarati s upravom Sveučilišta o bilo kojoj točki. Također je pitanje trebamo li neku stratešku raspravu predstaviti cijeloj Hrvatskoj, jer u nekim stvarima imamo i konkurenciju.

© Copyright 2002 NOVILIST d.d. Sva prava pridržana.

Engine design by

NetCom